

جرائمی که موجب سوء پیشینه کیفری می شوند!

مطمئناً در دنیای پرتلاطم امروزی، یکی از موضوعاتی که می تواند جوامع بشری را از اختلافات شخصی و جمعی در امان بدارد...

مطمئناً در دنیای پرتلاطم امروزی، یکی از موضوعاتی که می تواند جوامع بشری را از اختلافات شخصی و جمعی در امان بدارد، آشنایی با حقوق متقابل افراد با یکدیگر و قانون است که مهمترین اثر این آشنایی و آگاهی را می توان در پیشگیری از وقوع بسیاری از مشکلات حقوقی دانست؛ بنابراین، امروز تلاش داریم تا موضوع محکومیت موثر کیفری را بررسی کنیم.

محکومیت موثر کیفری محکومیتی است که محکوم را به تبع اجرای حکم، از حقوق اجتماعی محروم می سازد. در چهارچوب قوانین حقوقی، افراد در صورت ارتکاب برخی جرائم و فراخوانده شدن به دستگاه قضا؛ پس از محکومیت، علاوه بر مجازات جرم مربوطه، از حقوق اجتماعی نیز محروم می شوند. به عبارت دیگر، در برخی از انواع جرائم، مرتکب علاوه بر مجازات اصلی، به مجازات تبعی نیز محکوم می شود که نتیجه آن محرومیت از حقوق اجتماعی است. این حقوق در ماده ۲۶ قانون مجازات اسلامی مورد تصریح قرار گرفته اند و به شرح زیر هستند:

داوطلب شدن در انتخابات ریاست جمهوری، مجلس خبرگان رهبری، مجلس شورای اسلامی و شوراهای اسلامی شهر و روستا؛

عضویت شورای نگهبان، مجمع تشخیص مصلحت نظام یا هیئت دولت و تصدی معاونت رئیس جمهور؛

تصدی ریاست قوه قضاییه، دادستانی کل کشور، ریاست دیوان عالی کشور و ریاست دیوان عدالت اداری؛

انتخاب شدن یا عضویت در انجمن ها، شوراهای احزاب و جمعیت ها؛ موجب قانون یا با رأی مردم؛

عضویت در هیئت های منصفه و امنا و شوراهای حل اختلاف؛

اشتغال به عنوان مدیر مسئول یا سردبیر رسانه های گروهی؛

استخدام یا اشتغال در کلیه دستگاه های حکومتی اعم از قوای سه گانه و سازمان ها و

شرکت های وابسته به آنها، صداوسیما جمهوری اسلامی ایران، نیروهای مسلح و سایر نهادهای تحت نظر

رهبری، شهرداری ها و مؤسسات مأمور به خدمات عمومی و دستگاه های مستلزم تصریح یا ذکر نام برای

شمول قانون بر آنها؛

اشتغال به عنوان وکیل دادگستری و تصدی دفاتر ثبت اسناد رسمی و ازدواج و طلاق و دفترباری؛

انتخاب شدن به سمت قیم، امین، متولی، ناظر یا متصدی موقوفات عام؛

انتخاب شدن به سمت داور یا کارشناسی در مراجع رسمی؛

استفاده از نشان های دولتی و عناوین افتخاری؛

تأسیس، اداره یا عضویت در هیئت مدیره شرکت های دولتی، تعاونی و خصوصی یا ثبت نام

تجارتی یا مؤسسه آموزشی، پژوهشی، فرهنگی و علمی.

محکومیت موثر کیفری چه محکومیتی است؟

حال سؤال این است که چه جرائم و مجازات های موجب می شوند فرد از این حقوق اجتماعی محروم

شود؟ ارتکاب چه جرایمی موجب می شود فرد در صورت محکومیت، از حقوق اجتماعی محروم و در

پیشینه کیفری او نیز ثبت شود؟ این جرائم در ماده ۲۵ قانون مجازات اسلامی بیان شده اند و

عبارت از:

جرائمی که مجازات آنها سالب حیات است، مانند قتل که مجازات آن قصاص است؛

جرائمی که مجازات آنها حبس ابد است، مانند ارتکاب سرقت حدی برای بار سوم؛

جرائمی که موجب مجازات قطع عضو هستند، مانند سرقت حدی برای بار اول و دوم؛

جرائم موجب مجازات قصاص عضو، مانند قطع عمدی عضو دیگری که موجب قصاص عضو جانی می شود؛

جرائم مستوجب نفی بلد، مانند محاربه؛
جرائم مستوجب حبس تا درجه و زنجی؛ پنج، مانند آدم و زنجی؛ ربای؛
و جرائم موجب شلاق حدی، مانند زنا، قذف و شرب خمر.

اعاده و زنجی؛ حیثیت و رفع اثر از محکومیت کیفری

اما آیا کسی که مرتکب این جرائم شود همواره مجبور است این بار سنگین را به دوش بکشد و به و زنجی؛ عنوان فردی سابقه و زنجی؛ دار شناخته شود؟ خیر، ثبت در سوء پیشینه و زنجی؛ فرد نیز مدت زمانی دارد و افراد به تناسب جرمی که مرتکب شده و زنجی؛ اند تا مدت زمان معینی از حقوق اجتماعی محروم می و زنجی؛ شوند. پس از گذشتن این مواعد مقرر، فرد اعاده و زنجی؛ حیثیت می و زنجی؛ شود و آثار تبعی محکومیت وی زائل می و زنجی؛ شود. این مدت و زنجی؛ ها در ماده و زنجی؛ ۲۶ مشخص شده و زنجی؛ اند:

هفت سال در محکومیت به مجازات و زنجی؛ های سالب حیات و حبس ابد از تاریخ توقف اجرای حکم اصلی؛
سه سال در محکومیت به قطع عضو، قصاص عضو در صورتی و زنجی؛ که دیه و زنجی؛ جنایت وارد شده بیش از نصف دیه و زنجی؛ مجنی و زنجی؛ علیه باشد، نفی بلد و حبس تا درجه و زنجی؛ چهار؛
دو سال در محکومیت به شلاق حدی، قصاص عضو در صورتی که دیه و زنجی؛ جنایت وارد شده نصف دیه و زنجی؛ مجنی و زنجی؛ علیه یا کمتر از آن باشد و حبس درجه و زنجی؛ پنج.

مطابق قانون مجازات اسلامی، پس از گذشتن مدت زمان و زنجی؛ های مذکور، برای رفع اثر از محکومیت موثر کیفری و اعاده حیثیت، نیازی به مراجعه به دادگاه و دریافت حکم توسط دادگاه نیست و با اجرای حکم و منقضی و زنجی؛ شدن مدت زمان محرومیت شخص از حقوق اجتماعی، طی فرایندی اداری، موضوع به مراجع ذی و زنجی؛ ربط اعلام می و زنجی؛ شود و از پیشینه و زنجی؛ کیفری فرد محکوم پاک می و زنجی؛ شود.